

in eū impetū fecerūt et euz p̄tin' oc
ciderūt. Tūc serpētib' impauit xp̄i
na et ad d̄sertū locū ire fecit. et mor
tuū hoīem suscitauit. Tūc Julian'
mamillas ei' p̄scidi mādauit de q̄
bus lac cū sanguine fluxit. Deinde
linguā eius p̄scidi fecit. Ep̄na ve
ro nequa p̄ lo q̄lā amittens p̄scis
surā lingue accipiēs in faciē Julia
ni piccit et oculum eius inde pec
tiens eū excecavit. Frat' q̄z Julia
n' sagitt' is ynā circa cor et ynā in
latus eius dimisit et illa p̄cussa spi
ritū deo f̄didit. circa ānos domi
ni. cclxxvij. Requiescit āt corpus
ei' in q̄dā castro q̄d bullena voca
tur inter urbem veterē et viterbiū
sito. Cir' enī q̄ iuxta castrum illud
erat funditus est euersa.

De interpretatione nominis

Iacob' iste apostol' dicitur
est iacob' zebedei. Jacob'
frat' iohānis. Boanerges
id ē fili' tonitruī et iacobus maior.
Dicit' enī iacob' zebedei sez filius
nō tm̄ carne sed etiā nominis inter
p̄tatione. zebedeus interpretat' do
nans siue donat'. et beat' iacobus
seip̄z deo donauit p̄ mortis marti
riū. et a deo nobis donatus est in
specialem patronū. Dicit' iacobus
frater iohannis qz fuit eius frater
non tantū carne. sed etiā mox simi
tudine. Ambo enī fuerūt eiusdē zeli
eiusdē studiū et eiusdē voti. Eiusdēz
zeli ad d̄n̄m vlciscendū. Cū enīz sa
maritani christū nō recipent. Jaco
bus et iohānes dixerūt. Vis d̄n̄e
descendat ignis de celo et c̄sumat
illos. Eiusdē studiū ad addiscendū

yn̄de isti duo p̄cipue fuerūt q̄ cri
stū de die iudicij et alijs v̄turis inē
rogauerūt. Eiusdē voti ad optinē
dū qz sessidē christi ad dextrā et
sinistrā ābo h̄ere voluerūt. Dicitur
fili' tonitruī. rōe sonore predicatio
nis. qz malos terreat. pigros exci
tabat oēs sua altitudine in āmira
tiōe ouertebat vñ dicit Beda de
ioh̄e qz tā alte itonuit v̄tū aliq̄nru
lū alti' intonuisset tot' mūd' eū ca
pere nō potuisset. D̄ iacob' maior
sic alt' mior p̄mo rōe vocatōis qm̄
p̄m' vocat' est a christo. Sec̄do rōe
familiaritatis. qm̄ maiorēz familia
ritatē videt' christ' habuisse cū isto
qz cum alio. Q̄d p̄z qz ip̄z ad secre
ta sua admittebat sic fuit ad puel
le resuscitatōem et ad ḡhosā trāssi
guratiōem. Tercio d̄ maior rōne
passiōis qz p̄m' inter ceteros apo
stolos passus ē. Sicut ergo d̄ ma
ior alio ex eo qz prius vocat' ē ad
eternitatis gloriam.

De sancto Iacobo apostolo

Iacob' ap̄tus fili' zebedei
post ascensidē d̄ni duz p̄
iudeā et samariā p̄dicaret
i hispaniā tādē iuit vt ibi d̄bū d̄ni
nūciaret. Sz dū ibi nil p̄ficē se vid
ret et solūmō ibidē ix. discipulos ac
q̄uisset. duos ex ill'z cā p̄dicandi
ibi r̄liq̄t. et alios septē secū assumēl
itez i iudeā f̄dit. Mag' āt ioh̄es be
lech d̄c. qz tātū vñū ibi ouertit. Cū
igit' i iudea d̄bū d̄ni p̄dicat' mag'
q̄daz noīe. Hermogenes cū phari
seis discipulū suuz noīe Philetum
ad iacobum misit vt ipse philetus
Jacobum ita coram iudeis cōiū

ceret q̄ sua p̄dicatio falsa esset **S**z
cum apostolus euz coram omnib⁹
rationabiliter vinceret. et mlt̄a co
ram eo miracula fecisset redijt phi
letus ad hermogenē doctrinā Ja
cobi aprobās ⁊ miracula recitās
ac eius discipulum fieri se velle cō
testans ⁊ vt ip̄e eius similiter effice
retur discipulus p̄suadens. **T**unc
Hermogenes iratus arte sua ma
gica ita eum imobilē fecit vt se nul
laten⁹ mouere posset dicens **V**ide
bim⁹ si iacob⁹ tu⁹ te soluat. **Q**uod
cum philet⁹ iacobo per pueruz nū
ciasset misit ad euz **J**acobus suda
rium suū dicens. **A**ccipiat sudariū
et dicat dñs erigit elisos ip̄e soluit
compeditos **S**tatiz q̄ vt de suda
rio tactus esset solutus est a vincu
lis magicis artibus **H**ermogenis
insultauit et ad **J**acobum p̄pera
uit **I**ratus igitur **H**ermogenes d̄
mones aduocauit precipiēs vt ip̄
sum iacobum vincēz cum phileto
ad se adducant vt de ip̄is se vindi
cet ne discipuli eius de cetero sibi
audeant taliter insultare **V**eniētē
aut̄ demones ad iacobum in aere
vlulare ceperunt dicentes **J**acobe
apostole miserere nobis. qz ante q̄z
nostrum tps adueniat iaz ardē
Quib⁹ ait **U**t quid miseri venistis
ad me? **Q**ui dixerūt **H**ermogenes
nos misit vt te et philetum ad ip̄m
duceremus. **S**ed mox vt ad te ve
nimus angelus dei nos cathēns
igneis religauit ⁊ plurimū crucia
uit **Q**uib⁹ iacobus **E**rsoluat vos
angelus dei. et ad ip̄m redite ⁊ eū
ad me vincūm adduci te. sed ille sū

Qui euz abissent apprehendentes
Hermogenem manus ei a tergo li
gauerunt ⁊ ip̄m sic vincūm ad ia
cobum adduxerunt dicentes **N**isi
sti nos vbi incēsi sumus et grauitē
cruciati **D**ixerunt qz demones ad
iacobum **D**a nobis in euz potesta
tem. vt possimus tuas iniurias et
nostra incendia vindicare. **Q**uib⁹
ait **J**acob⁹ **E**cce philet⁹ ante vos
est cur eū nō tenetis? **C**ui illi **N**os
non possumus nec forniculaz q̄ in
cubiculo tuo est manu stingere. di
xit qz iacobus ad philetum vt bo
na pro malis s̄m q̄ christ⁹ nos do
cuit reddamus **H**ermogenes te li
gavit tu eum solue **S**olut⁹ **H**ermo
genes confusus stetit et **J**acobus
ei dixit. **V**ade liber quocunqz vo
lueris **N**on est enim discipline n̄re
vt inuitus aliquis cōuertat **D**ixit
qz **H**ermogenes. **E**go noui iras
demonuz nisi mihi aliquid dederit.
q̄d mecum habeam me occident.
Cui iacobus baculum suum dedit
Ille at̄ prexit ⁊ omnes libros art.
sue magice ad apl̄z cremādos ad
duxit **J**acobus autez ne forte od̄
incendij veraret icautos eos i ma
ri proijci fecit **P**roiectis igit̄ libris
ad apostolum redijt et plantas ei⁹
tenens dixit **A**nimarum liberatoz
accipe penitentē quem inuidētē
⁊ detrahentem hactenus sustinui
sti **C**epit igitur in dei timore perfe
ctus esse adeo vt virtutes plurime
per eum fierent. **V**identes autem
iudei **H**ermogenem conuersum ze
lo cōmoti **J**acobū adierunt et cur
iesum crucifixū predicaret increpa

uerunt Ille vero cum eis per scripturas
aduentum et passionem christi eui-
denter probasset plurimi ceciderunt
Abiathar pontifex anni illius sedi-
tionem in populo excitauit et misso
fune in collo apostoli ipsum ad he-
rodem agrippam adduci fecit. Cum
quod iussu eius ad decollandum duce-
retur quidam paliticus in via iacens
ad eum clamauit. ut sibi sanitatem
conferret Cui Jacobus ait In no-
mine iesu christi pro cuius uide ducoz
ad decolla idum exurge sanus et bene-
dic creatorum tuum et statim sanus
surrexit et dominum benedixit Scriba
autem qui funem in collo eius miserat
et trahebat nomine Josias hoc uides
ad pedes eius se proiecit. et veniam
petens se fieri christianum postulauit
Quos uidens Abiathar eum teneri
fecit. sibi quod dixit Nisi nomen christi
maledixeris cum ipso Jacobo de-
collaberis Cui Josias maledictus
tu et maledicti omnes domini tui Nomen
autem domini nostri iesu christi sit bene-
dictum in secula Tunc Abiathar os
eius pugnis cedi iussit et missa de eo
legatione ad herodem impetrauit
ut cum Jacobo decollaretur Tunc
autem ambo decollari deberent.
Jacobus a spiculatore lagenam aquam
petiit et ibidem Josiam protinus bap-
tizauit et statim capitis obrucatione
utrumque martirium consummauit.
Decollatus est autem beatus Jaco-
bus nonas kalendas Aprilis in an-
nuntiatione dominica nonas kalen-
das Augusti Compostelle transla-
tus et in kalendas Januarij sepul-
tus quia sepulcri eius fabrica fuit

ab augusto usque ad ianuarij pre-
lata Statuit ergo ecclesia ut festum
eius nonas kalendas Augusti in tpe
seculi magis congruo deberet uniuersa-
liter celebrari Decollato autem Ja-
cobo ut ait Johannes beletus qui
hanc translationem diligenter exe-
quitur discipuli eius corpus nocte
timore iudeorum rapientes. nauem
illud imposuerunt. et sepulturam di-
uine prouidentie committentes nauem
sine regimine conscenderunt et ange-
lo duce in gallicias in regno Lupe
applicuerunt Erat autem in hispania
regina quedam nomine Lupia sic
dicta nomine et merito uite Depo-
nentes igitur corpus de nauem sup-
quendam magnam lapidem illud po-
suerunt qui lapis mox ut cera cor-
pori cessit. et in sarcophagum se cor-
pori mirabiliter coaptauit. Ingre-
dientes ergo discipuli ad lupam di-
xerunt. Dominus iesus christus mittit
ad te corpus discipuli sui ut quem
noluisti suscipere uiuum. suscipias ut
defunctum Et narrantes ei miraculum
quasi sic illuc sine regimine aduenis-
sent. locum ad eius sepulturam con-
gruum petierunt Quod dum regi-
na audisset ut dicit ibi magister Jo-
hannes beletus eos in dolo ad quem
dam uirum crudelissimum uel secundum alios
ad regem yspanie destinauit ut eius
super hoc consensum haberet Qui
eos cepit et in carcerem reclusit
Cum autem ille discumberet ange-
lus domini carcerem aperuit et eos
liberos abire permisit Quod dum il-
le cognouisset uelociter post eos
milites qui eos capebant destina-

uit **C**um autem milites illi pontem transirent fracto ponte om̄s in flumine sunt submersi. **Q**uod ille audiens penitētia ductus et sibi et suis metuens misit post illos rogās vt ad se redirent et quicquid vellent ad libitū impetrarent. **I**lli autē redierūt et populuz ciuitatis ad fidē domini ouerterūt. **Q**uod lupa audiens vehementer doluit et redeuntibus ad se discipulis et assensum regis aperientib⁹. illa respondit. **A**ccipite boues quos habeo in tali monte et plaustrum iungite ac corpus dñi vestri deferte et locum sicut volueritis edificate. **H**ec autem Lupa lupina cogitatione dicebat. **S**ciebat enim boues thauros esse in domos et siluestres et ideo putauit qd non possent iungi vel applicari vel si iungerentur huc illuc qz discurrent et sic currum dissiparent et corpus deficerent et ip̄os necarēt. **S**ed nō est astucia neqz sapia aliqua contra dñm. **I**lli enī dolum eius nō cogitantes montem ascendūt et draconem quendam ignem spirantem et in eos irruentem cruce apposita p̄ medium ventrem scindunt. **I**sc̄o ec̄ sup tauros signo cruci. velut agni p̄tinus mansuescunt. **E**t eos iūgentes corpus sancti **J**acobi cum lapide sup quez positū fuerat in curro posuerunt. **B**oues autē sine alicuius regimine. corpus in mediuz palacium lupe detulerūt. **Q**uod illa videns et stupens credidit et xp̄iana eff̄ca omnia que petierunt tribuit et palacium in ecclesiam sancto iacobo dedicans magnifice ip̄az dotauit

et in bonis operibus vitam finiuit. **V**ir quidam nomine bernardus de ep̄atu mutinensi vt ait calixtus papa dum captus et cathenat⁹ in profundo turris positus esset et se per beatum **J**acobū inuocaret apparuit ei sanctus **J**acob⁹ dicens. **V**eni sequere me in galliciam et o fracti. cathenis cū dispuisset ille vultus ad collum suspensis ad summitatem turris ascendit et inde sine aliqua lesione vnum saltum fecit cū tamen turris lx. cubitorum altitudinē possideret. **Q**uidam vt ait **B**eda cum enorme peccatuz plurimū omisisset. et ep̄us confitētem absolueret timuisset hominē illum cum cedula in qua illud peccatuz scriptū erat ad sanctum **J**acobum misit. **C**um ergo in festo eiusdem cedulā sup altare posuisset et sanctum **J**acobum vt illud peccatuz deleteret iū is meritis exoraret cedulam postmodum apuit et peccatum penit⁹ deletū inueniens deo et sancto **J**acobo gratias reddidit et factū omnibus publicauit. **T**riginta viri de **L**othoringia vt ait **vbert⁹** bisontinus circa annum dñi **M**lxxi. ad sc̄m **J**acobum p̄perantes omnes vno excepto fidem sibi mutui seruicij p̄ miserunt. **V**nus igitur illozum. infirmatus xv. diebus a socijs expectatur. **S**ed tandem a cunctis relinquitur et a solo illo qui fidem non promiserat ad pedez mōtis sc̄i michael̄ custodiē h̄ ad uespascēte die moriē. **V**iu⁹ autē p̄pter illi⁹ loci sollicitudinē et defūcti p̄ntiam horredā et iminētem doctis caliginē et gentis

barbare feritatē timuit valde h̄ sta
tim beat' **Jacob'** in spē eq̄tis sibi
apparenis et eū osolās ait **T**rade m̄
hūc mortuū et tu ascende post me
sup equū **S**ic q̄ illa nocte añ solis
ortū xv. dietas pagētes ad mōtē
gaudij qui est dimidia lauca circa
sc̄m **Jacobū** puenerūt **I**bi q̄ sc̄us
Jacob' vtrūq̄ deposuit p̄cipiens
vt canonicos sc̄i **Jacobi** ad sepeliē
dū pegrinū mortuū duocaret et so
c̄is suis diceret. q̄ p̄pter fidem eo
rum fractā eorū pegrinatio nil va
leret **Q**ui iussa cōpleuit et stupenti
b' soc̄is de ei' itinē ea q̄ sc̄us iaco
b' dixerat intimauit vt ait calixt'
papa **T**heutonic' q̄daz cū filio
suo circa añū dñi **M**cc. ad sc̄m iaco
bū p̄gēs i vrbē **C**holosana gratia
hospitandi diuertēs ab hospite in
ebriabat' et ab eo in malha ciphus
argētē abscondit **M**ane igit' exeun
tes q̄i latrones insequēs ruocauit
et q̄ ciphū argētē furati fuerant
eis dē obiecit **C**ui cū dicerēt q̄ eos
puniri faceret. si apud eos ciphum
inuenire posset et cū apta malha i
uent' fuisset. p̄in' a iudice rapiunt'
Data ergo snia d̄nia q̄ habebant
hospiti danē et vn' eoz ad suspen
diū iudicat' **S**ed cū pat' p̄ filio. filius
suspendit'. et pater ad sc̄m iacobū
merēs p̄gredit' **I**git' post dies xxx
vi. rediēs. et ad corp' filij diuertēs
et sup eū lamētabiles voces. p̄mēs
ecce fili' suspend' eū osolari cepit di
cens **D**ulcissime pat' ne fleueris qz
nūq̄ sic bñ fuit. qm̄ hucusq̄ sc̄s iac
obus me sustentat et celesti dulce

diuine refocillat **Q**d pat' audiēs ad
vrbē cucurrit et veniētes populi fi
liū pegrini incolumē deposuerūt et
hospitē suspēderūt. **R**efert **H**ugo
de sc̄o victore q̄ cuidā pegrino ad
sc̄z iacobū p̄genti diabol' in spē s̄a
cti iacobi apparuit et de miser' a p̄n
tis vite plura cōmemorās felicez se
eē si ob honorez suū se necaret asse
ruit **Q**ui mox gladiū arripuit et p̄
tin' semetipm̄ occidit **E**t cū ille i c'
domo fuerat hospitat' suspect' ha
beret' et mozi plurimū formidaret cō
tinuo q̄ fuerat mortu' reuixit asse
rens q̄ dū demō q̄ mortē suaserat
ad supplicia ipm̄ durisset bt̄is **J**a
cobus mox cucurrit et ereptum ad
thronū iudicis deduxit et accusan
tib' demonib' vt vite restitueretur
obtinuit **Q**uidā iuuenis in terri
torio **L**ugdun'. vt narrat hugo ab
bas cluniacens' q̄ ad sc̄m iacobum
freq̄t' cū deuotiōe magna ire sole
bat. q̄dā vice dū illuc tēdere vellet
nocte illa i fornicatiōez laps' ē **P**er
gētī igit' nocte q̄daz diabol' in spē
sc̄i iacobi apparuit dicens **N**osti q̄s
sū' **N**egātī illi dixit diabol' **E**go sū
ap̄ls **Jacob'** q̄ singul' ānis visitaē
osueuisti **S**cias q̄ multū de deuo
tiōe tua gaudebā h̄ nup de domo
tua egrediēs i fornicatiōe cecidisti
et si cōfess' ad me accedē p̄sūpsisti q̄i
tua peregrinatio deo et nihil pla
cere posset **N**ō sic expedit sed q̄nq̄
ad me peregrinando venire d̄side
rat. prius peccata sua per cōfessio
nez debz p̄dē. et post pegrināo
eadē cōmissa punire **E**x his d̄cis d̄
mon euauit. **T**unc iuuenis ant'

iatus. domum suam redire. et pec-
cata confiteri. deinde iter reincipere
disponebat. Et ecce diabolus itez
apparēs in specie apostoli. hoc om-
nino dissuasit asserens q̄ peccatus
illud nullo modo remitteret nisi pe-
nitus sibi genitalia membra absci-
deret. **B**eator at̄ foret si se vellz oc-
cidere 7 p̄ eius nomine martir esse
Juuenis igitur nocte socijs dormi-
entibus gladiuz arripens genita-
lia sibi prescidit. deinde eodem cul-
tro se per ventrem transfixit. **E**x-
p̄ gefacti socij hoc videntes 7 pluri-
mum formidātes aufugerūt ne de
homicidio suspecti haberēt. **V**erū
tamē cum eius fouea parēt qui fu-
erat defunctus reuixit 7 cūctis fu-
gientibus 7 stupētibus que sibi ac-
ciderant enarrauit dicens. **C**ū me
ad suggestionem demonis occidif-
sem. d̄mones me capientes versus
romam ducebāt. **E**t ecce post nos
sanctus **J**acobus p̄tin⁹ cucurrit 7
demones de fallacia plurimū icre-
pauit. **C**unqz̄ adinuicēz diucius di-
sceptarent cogente beato **J**acobo
ad p̄tum quoddā venim⁹ vbi d̄go
beata cum multis s̄ctis colloquēs
residebat. **C**ui cuz beatus **J**acob⁹
pro me oquestus fuisset illa demo-
nes plurimum increpauit 7 me vi-
te restitui precepit. **B**eatus igitur
Jacobus me suscipiens vite me f̄o-
didit vt videtis. **P**ost triduum igi-
tur solis i illo cicatricib⁹ manētib⁹
iter arripuit 7 inuentis socijs om̄a
per ordinez enarrauit. **T**ranere⁹
quidam vt ait calixtus papa cum
vxoze sua 7 filij circa annū d̄ni **M**c.

ad sanctum **J**acobum ibat tuz vo-
lens mortalitatē que erat in fr̄acia
fugere. tum sanctū **J**acobū volēs
visitare. **Q**ui cum ad vrbem **P**api-
loniam venisset vxoz eius ibidem
obijt. et hospes totam illius pecu-
niaz sibi cū iumento quo vehebāt
pueri vsurpauit. **I**lle at̄ desolatus
incedens quosdam pueros hyme-
ris portabat. quosdam ad manus
trahebat. **C**ui vir cum asino occur-
rens passionē motus sibi asinuz
comodauit vt sup̄ illum pueri vehe-
rentur. **Q**ui cum ad sanctum **J**aco-
bum puenisset eidem vigilantī 7 o-
ranti sanctus **J**acobus apparuit 7
an se cognosceret inquisiuit. **C**ui ne-
gātī ait. **E**go sū **J**acob⁹ ap̄tus qui
tibi meum asinum comendauit 7 ite-
rum accomodo reuertenti. **S**ed sci-
to p̄nosens q̄ hospes tuus de so-
lario corruens moriet̄ 7 omnia q̄
tibi abstulerat rehabebis. **Q**ue cū
omnia otigissent ille domū letus f̄-
dit et pueris de asino depositis a-
sinus statim disparuit. **Q**uidā mer-
cator a quodam tirāno iniuste spo-
liatus in custodia tenebāt qui de-
uote sanctum **J**acobum in sui auxi-
lium inuocabat. **C**ui sanctus **J**aco-
bus vigilantibus custodibus ap-
paruit 7 vsqz̄ ad turrīs sūmitatem
ip̄m pduxit. **S**tatim qz̄ turrīs se a
deo inclinauit q̄ ip̄ius sūmitas ter-
re equalis fuit. de qua sine saltu d̄-
scendens solutus recessit. **Q**uez cu-
stodes insequentes licet iuxta cum
pgerent tamen ip̄z̄ videre non po-
terant. **D**um tres milites vt ait v-
bertus bisōtiuz dyocēsis lugduñ

ad sanctū iacobū pgerent. vn' co/
rum a quadam muliercula amoze
sancti iacobi rogat'. sacculū ipi' su
per equū suū portabat. deide quē/
dam infirmū in via deficientē inue
niens ipm sup equū posuit et infir/
mi burdonē id ē baculū cū sacculo
mulieris accipiēs equū pariter seq̄
baē. Sed fezuoze solis et labore iti
neris fract' est cū galiciā aduenissz
infirmirate grauissima laborauit.
Cūqz a socis de salute aīme roga
re. ille trib' dieb' extitit mut'. Sz
quarta die socis suis mortē expe/
ctātib' grauiter suspirans ait. gra
cias ago deo et sancto iacobo. q̄a
eius sū meritis liberat'. Cūqz enim
quod monebatis facere vellem de
mones ad me venerūt me tā graui
ter cōstringētes. vt nihil qd̄ ad salu
tē anime p̄tinere loqui possē. Nos
quippe audiebā h̄ p̄sus respondē
nō poterā. Nūc aut' sanct' Jacob'
huc intrauit ferēs in sinistra manu
sacculū mulieris et in dextra bacu/
lū pauperis quos in via adiuuerā.
Ita qd̄ burdonē p̄ lācea et sacculū
p̄ scuto haberet. et demones qua/
lū irat' aggrediēs eleuato baculo
demones terruit q̄ in fugā ouertit
Inūc ergo ecce bti Jacobi me grā
liberauit et loquelā restituit. Uoca
te igit' ad me sacerdotem qz diu in
hac vita esse nō possū. Et ouersus
vni eorū dixit. Amice noli amodo
tuo dño militare qz veracit' es dā/
nat' et mala morte in p̄ximo pitu
rus. Sepulto aut' socio cū ille dño
suo hec dixissz ille p̄ nihilo hec du
cens et se emendare cōtemnens. p'
modicū lancea in bello p̄fossus in/

terijt. **C**ū cuidā viro de vsilaco
vt ait Calixt' papa ad sanctū iaco
bū p̄peranti pecunia defecisset et il
le mendicare erubesceret. sub qua/
dā redescens arboze somniabat qd̄
sanct' Jacob' eū pascebat. Cuigi/
lans igit' subcinericiū panes ad ca
put reperit. de quo q̄ndecim dieb'
vixit quousqz ad p̄pria remeauit.
Singulis enī dieb' sufficiēter bis
de ip̄o comedēs. sequenti die ip̄m
integrū in sacculo inueniebat. **R**e/
fert Calixt' papa qd̄ ciuis quidam
bartimonie vrbis circa annum dñi
millesimo. c. ad sanctū iacobū veni
ens hoc solū postulasse dicit' ne de
inceps ab aliqb' hostib' caperetur.
Rediēs ergo p̄ siciliā in mari a sar
racenis capit'. et pluries ab eis per
nūdinas vendit'. h̄ tñ cathene qui/
bus ligat' fuerat soluebanē. **C**um
aut' iā. xiiij. vicibus vendit' fuisset.
et duplicib' cathenis astrict' essz q̄
ille beatū iacobū inuocaret. sanct'
iacob' eidē apparuit dicens. Quo/
niā in ecclesia mea cōsistens postpo
sita salute aīme liberationē tñ cor
poris postulasti. ideo in hec pericu
la incidisti. h̄ qz dñs misericors est
misit me vt te redimā. **S**taticz rup
tis cathenis p̄ cras et castella sar
racenoz venit. partē quādā cathe
ne in testimoniū hui' miraculi ferēs
ad terrā suā cūctis videntib' et stu
pētib' redijt. **C**ū enī eū aliqs capē
volebat visa cathena p̄tin' territ'
fugiebat. Sed et cū leones alieqz fe
re in eū p̄ deserta gradiētem vellēt
insurgere mox visa cathena terroē
nimio cōcuciebanē et in fugā p̄tin'.
vertebanē. Anno dñi. **M**ccxxxvij

in vigilia sancti iacobi in quodam ca-
stro quod dicitur pratum inter florentiam
et pistoriū sito. Iuuenis quodam sim-
plicitate rusticana deceptus in lege
tutoris sui ignem apposuit. eo quod
hereditatem suam sibi usurpare vole-
bat. Tentus ergo et confessus ad
caudam equi trahendus incendio adiu-
dicatus est. Qui peccatum confitens et be-
ato iacobo se deuotus cum super ter-
ram petrosam diuiti in sola camisia
tractus fuisset nec in corpore nec in ca-
misia aliquam sensit lesionem tandem
ad palam ligatus ligna undique ingeruntur
igne supposito ligna et vincula
oburuntur. Sed ipse semper beatum iacobum
inuocauit. nec in camisia nec in cor-
pore aliqua lesio reperitur que dum in
ignem vellent iterum iactare a populo
eripitur. et deus in populo suo mag-
nifice collaudatur.

De interpretatione nominis

Xposiferus ante baptismum diceba-
tur reprobus. Sed postmodum xpo-
ferus dicitur est quasi christum ferens ex
eo. scilicet quod christum quatuor modis porta-
uit scilicet in humero per translationem. in
corpore per macerationem. in mente per de-
uotionem. in ore per confessionem. in fa-
ctis per predicationem.

De sancto Xposifero.

Xposiferus genere chanane-
us pernicissime stature vul-
tusque terribilis erat. et. xij. cubitos
in longitudine possidebat qui ut in
quibusdam gestis suis legitur cum staret
cum quodam rege cananeorum venit si-
bi in mente ut maiorem principem qui

in mundo esset quereretur. et ad eundem
moraturus accederet. Venit igitur ad
quendam maximam regem de quo sa-
ma generalis habebatur quod maiorem
principem mundus non haberet. quem
rex videns libenter recepit et in sua
curia manere fecit. Quodam autem vi-
ce ioculator quodam cantationem quam
dam coram rege cantabat in qua dya-
bolum frequenter noxiabat. Rex autem
cum fide christi haberet quicunque diabo-
lum noxiare auidebat. primum in facie
eius crucis signaculum imponebat.
Quod videns Xposiferus plurimum
amirabatur cur hoc rex ageret. et
quodam signum huiusmodi sibi vellet.
Cum autem de hac re regem interrogaret
et hoc sibi manifestare nollet. ait ei
Xposiferus. Nisi hoc mihi dixeris vlti-
mus tecum non manebo. Quare coac-
tus rex dixit ei. Quicumque dyabolum
noxiari audio. hoc signo me munio
timens ne in me preterea acciperet et
mihi noceret. Cui Xposiferus. Si dyabolum
ne tibi noceat metuis ergo ille ma-
ior et potentior te esse diuincit quem
tu intantum formidare perbaris. Fru-
strat igitur sui spe mea putas quod po-
tentior mundi dominum inuenisses. Sed iam
nunc valeas quod ipsum dyabolum querere
volo et eum mihi in dominum assumere et suum
eius efficiat. Discessit igitur a rege et
dyabolum querere perperabat. Cum autem
per quendam solitudinem pergeret vidit
multitudinem militum quorum vnus ferus et tri-
bilis venit ad eum et quo pergit requi-
sit. Cui Xposiferus respondit. Vado querere
dominum dyabolum ut ipsum mihi in dominum as-
sumam. Cui ille. Ego sum ille quem queris.
Hauis Xposiferus se ei in suum perpetuum
obligauit et ipsum pro domino suo accepit.